

GRIPENBERG, BERTEL

Efter striden : Bertel Gripenberg

Björck & Börjesson

1923

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

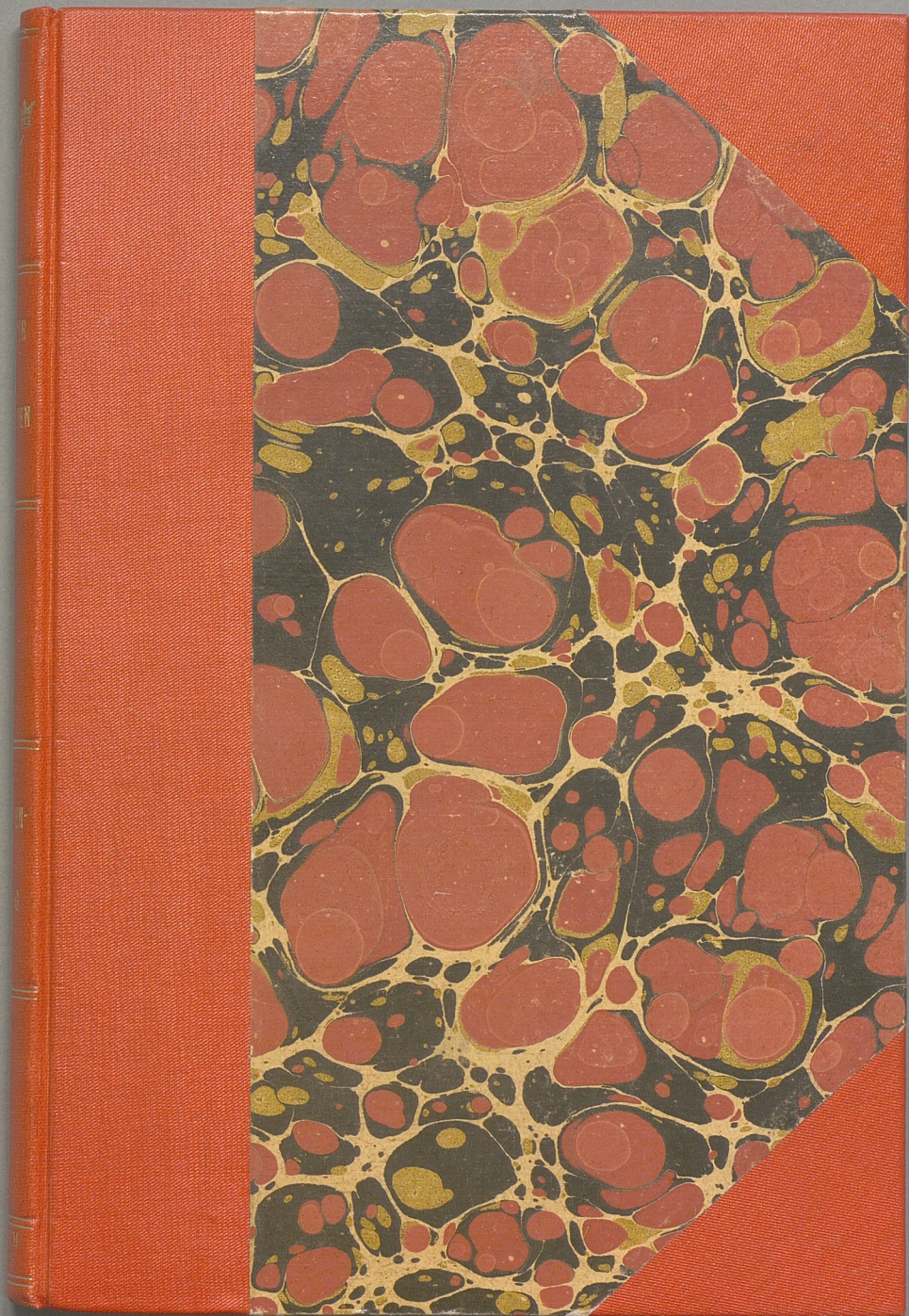
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

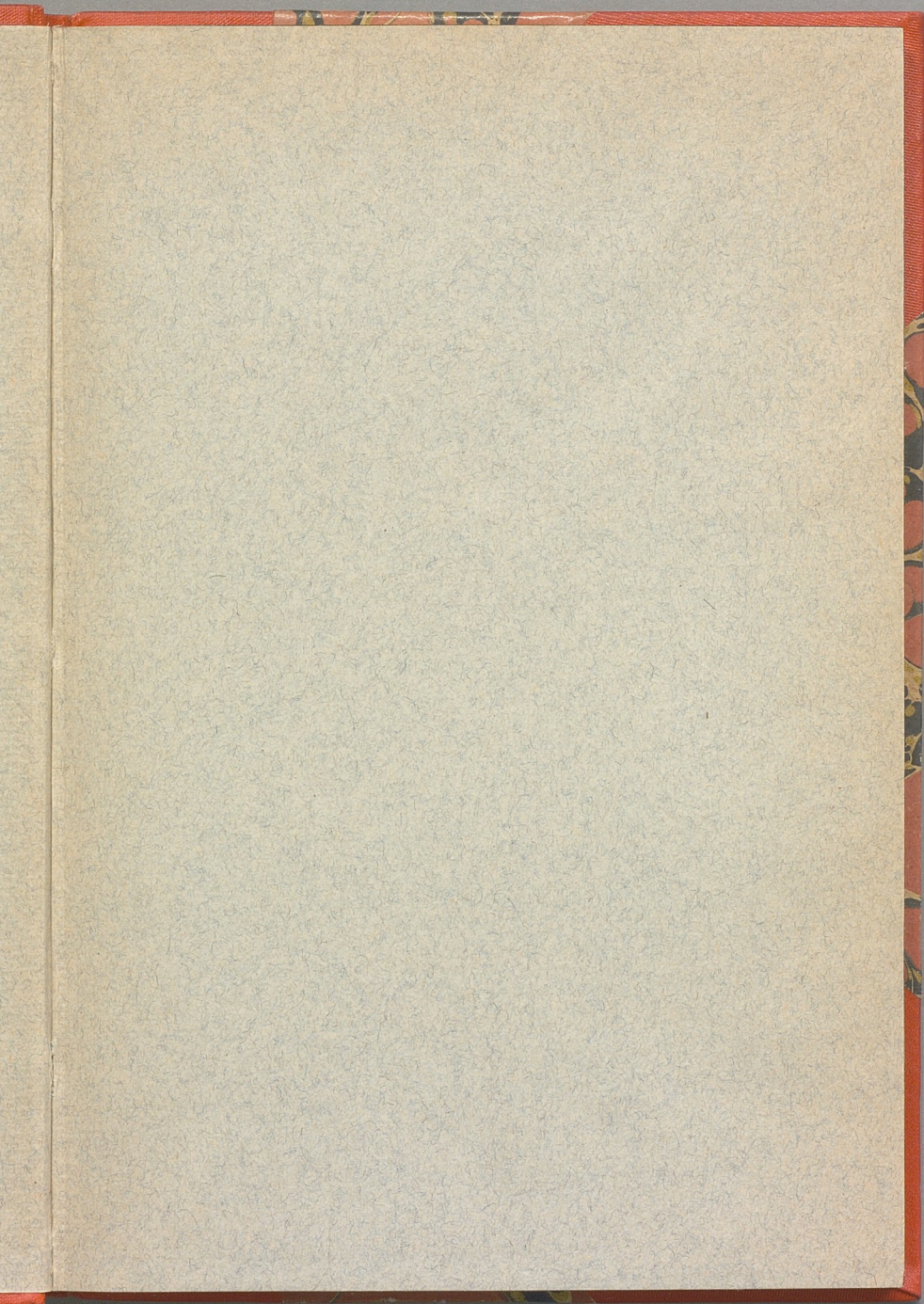

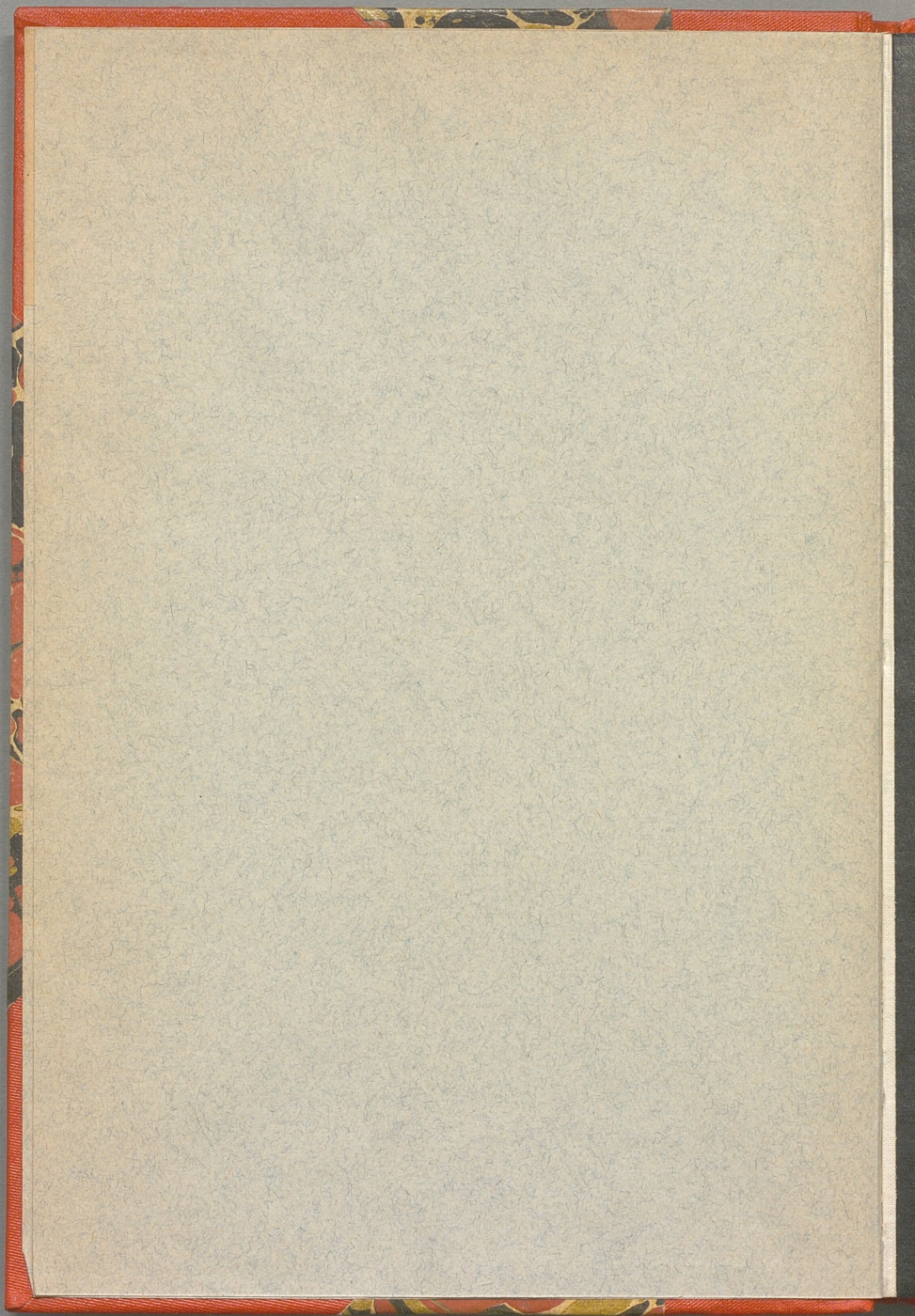
Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Vitt.

Sv.

A of

BERTEL GRIPENBERG

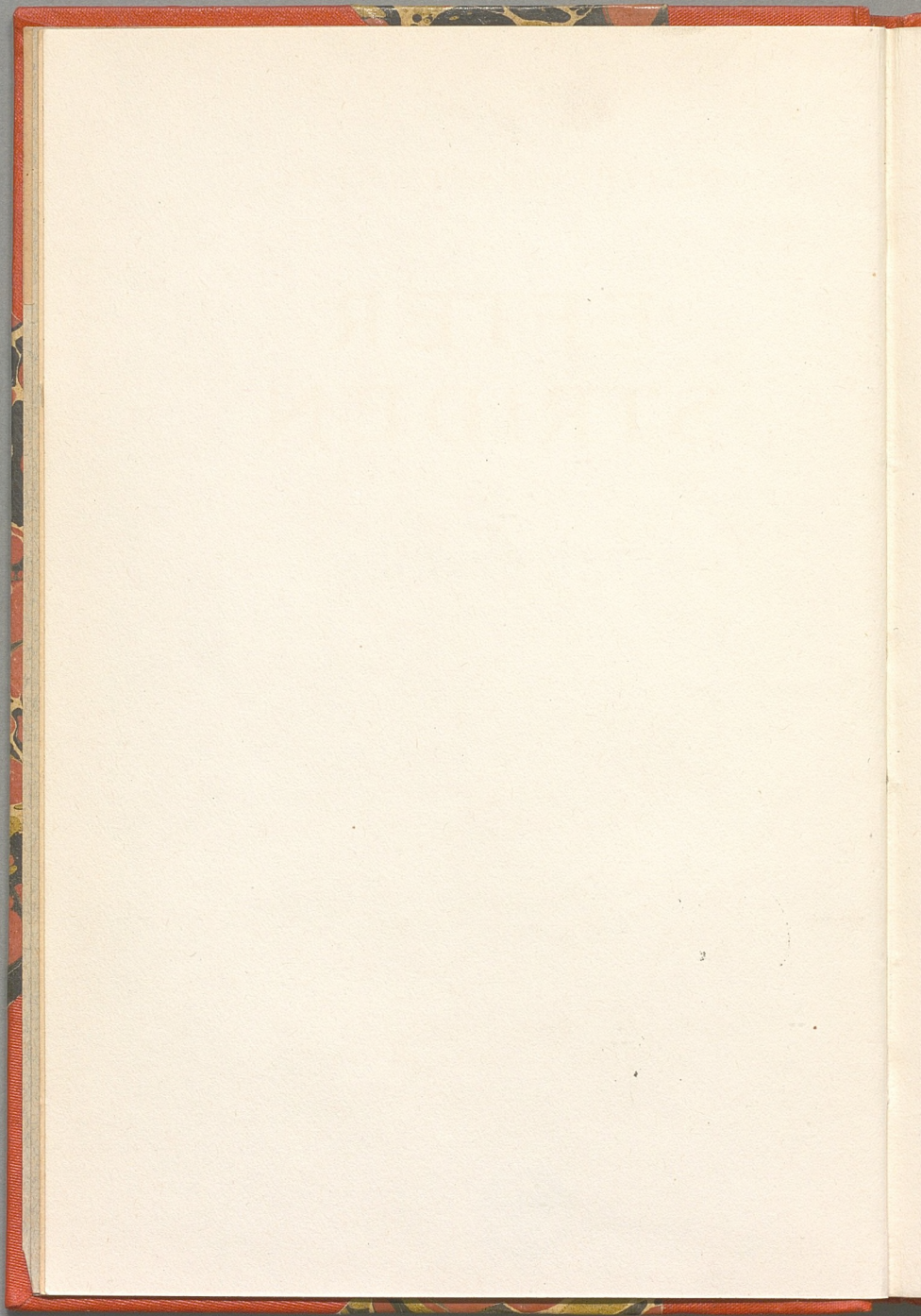
**EFTER
STRIDEN**

STOCKHOLM
BJÖRCK & BÖRJESSON

Vitt.
Sw.
o

EFTER STRIDEN

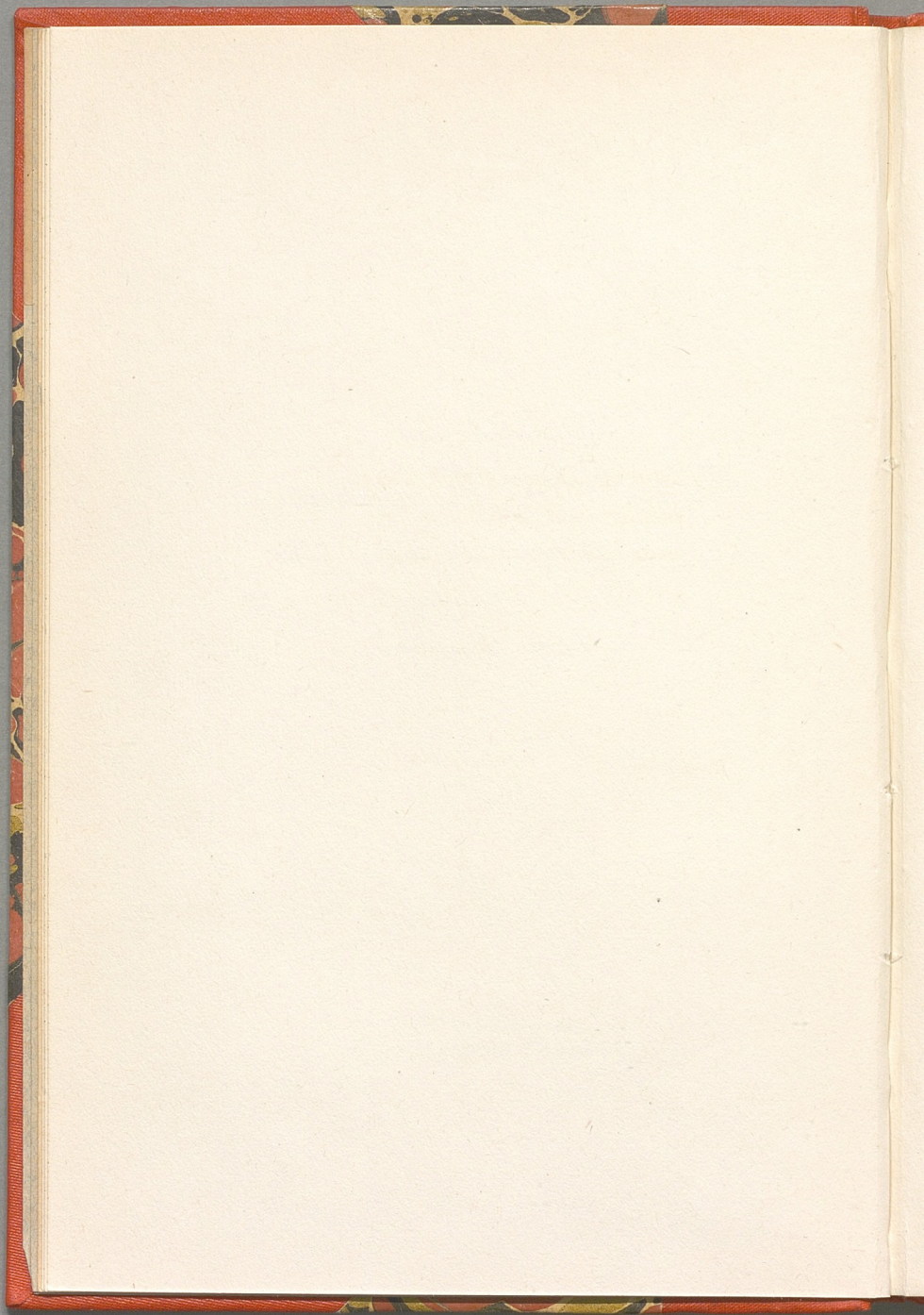
BERTEL GRIPENBERG

EFTER
STRIDEN

STOCKHOLM
BJÖRCK & BÖRJESSON

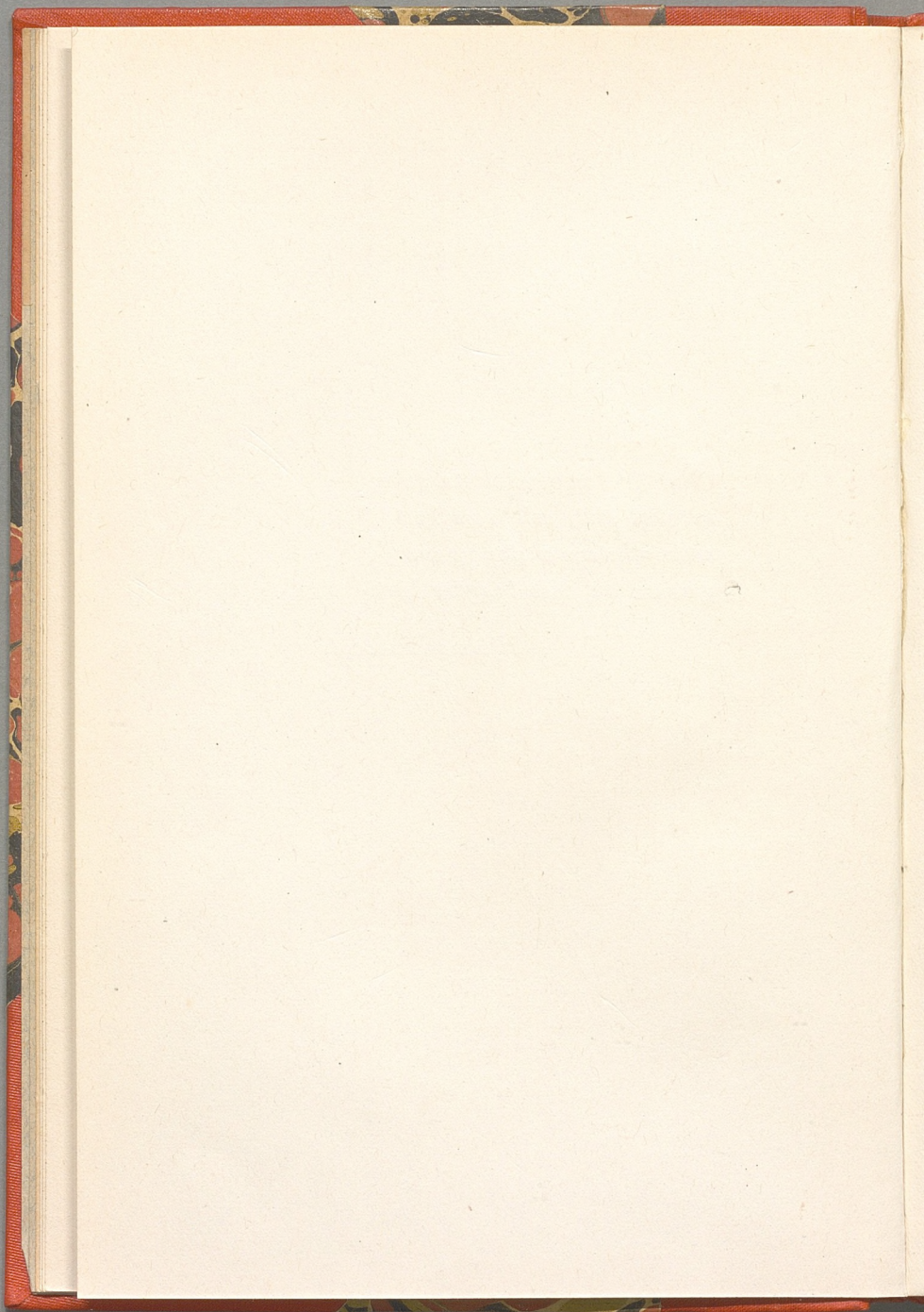
HELSINGFORS 1923
HOLGER SCHILDTS TRYCKERI

*Finlands besjare,
General C. G. Mannerheim,
tillägnas värnadsfullt dessa dikter
som ett ringa uttryck
av en stor beundran*

»Slut är kampfens stolta saga,
snöpligt slut, och inom kort
småsinthetens råttor gnaga
glansen av dess bragder bort.»

Hjalmar Procopé.

INNEHÅLL:

I.

	Sid.
Skytten och diktaren	13
I dagningen	15
Till fanorna	17
Vid Svenska Brigadens minnesvård	20
Dansen i Dorpat	23
Spökbrigaden	26
Fronten	30
Till en f. d. officer	3 ²
Till en excellens	35
Rösten i mörkret	38
De talande stenarna	41
En hälsning från de döda	43
Gustav Vasa i Dalarna	46
Fåfånglighet	50

II.

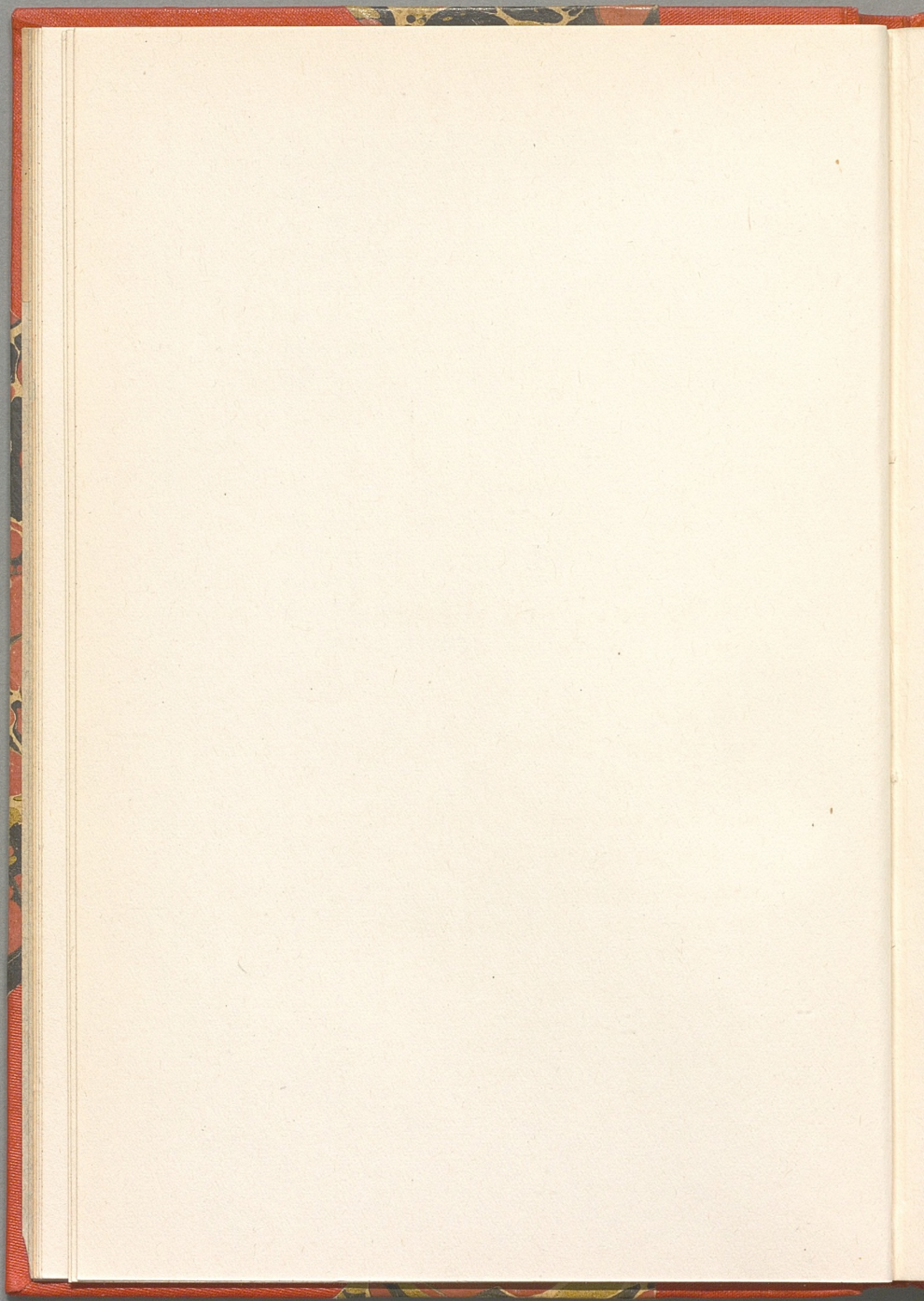
Sång till gitarr	55
Don Juan Ponce de Leon	57
Trasherrskap	60
Bland vänner	62

Det mörknar	64
Jag ville spela —	66
En skål	68
Novembersol	70
Rimbrev	72
Årslag	77
Jordisk lycka	79
Dikt.....	80

III.

Ligeia	83
Det tysta rummet	85
In memoriam	88
Mardröm	91
Döden på lur	93
De döda bli så många	95

I

Skytten och diktaren.

Vad är en dikt?
Ett hjälplöst ingenting
av ingen vikt,
som vem som helst kan tadla eller prisa,
en hjärtats dumma bikt,
som går omkring
att öppna sår för liknöjd samtid visa.

Vad är ett skott?

Ett skott betyder mycket:

ett finger lagt på trycket,

en hand på händelsernas plogskäft lagd.

Ett skott kan tända och förstöra,

befria, frälsa, hämna och förgöra.

Ett skott kan länka folks och rikens öden,

ett skott kan vara livet eller döden,

ett skott är handling, verklighet och bragd.

I dagningen.

Var äro de yppiga kransarna
som vår ungdom engång band?
Var äro de yra dansarna
på en öppen avgrunds rand?

Var äro de skratt som klingade
en gång så bedårande glatt?
Och var är glädjen, den vingade,
och vår ungdoms lek och spratt?

Var äro de veka tonerna
av stråkar och strängalek?
— de tystades av kanonerna,
när morgonen grydde blek,
när det dagades över kederna
av gråklädda män i strid,
och döden gled över lederna
till sin stora skördetid.

Så höra vi ej mera
de forna tonernas prakt,
vi höra blott män marschera
med tunga steg i takt.
I takt — ett, tu — i takt, ett, tu,
kamrater i lust och nöd!
I takt — ett, tu — i takt, ett, tu,
mot ära, fara och död,
mot ovissa ödens gryning
som brinner i öster röd.

Till fanorna!

Till fanorna, till fanorna!
Det är vår plikt och ära
att höra till vår vita här,
att Finlands färger bära.
Se, överallt är himlen svart
av hot och hat och fara —
till fanorna, till fanorna,
du Finlands vita skara!

Den kamp vi segrande bestått,
de offer som vi burit,
ha än ej varit stora nog,
ha faran ej besvurit.
Än smyga mördarskaror kring,
än på oss ofärd lurar,
än är ej vilddjurssinnet kväst
i gravar eller burar.

Och allt som är vårt hjärta kärt,
allt som ger livet värde —
lag, rätt och frihet, mänskosed
som vi av fädren lärde,
och våra barns och kvinnors liv
än mörka horder hota.
Vår rasande och sjuka tid
kan endast järnet bota.

Till vapen, varje ärlig man,
för frihet, liv och ära,
för lugna hem, för framtids ro,
för alla våra kära!
I dag står åter allt på spel —
sitt timglas tiden vänder.
Upp, Finlands män, vår framtid står
i våra egna händer!

November 1918.

**Vid Svenska Brigadens
minnesvård.**

Tammerfors 4 april 1920.

Liv, som i dag omkring oss rastlöst brusar,
dag, som i solljus sorglös lyser och ler,
lyssnen till minnets röst som över gravar susar,
stolt och dämpad den talar i dag till er.
Svunna dagar, tider av kamp och ära,
vaknen ur vilan, träden oss åter nära!

Svenska hjältar, fallna för Finlands lycka,
sovande stilla i Finlands fria jord,
segerkransen skall kallnade pannor smycka,
sången skall vårda ert eftermäle i nord.
Träden på minnets dag i dag oss åter nära,
stupade hjältar från tider av mod och ära!

Dansen i Dorpat.

(Vid fredsslutet med Rådsryssland okt. 1920.)

Det dansas i Dorpat vid strängmusik
och slaviska toner smeka
med viskande vällust, så varm och rik,
och ljus i kristallerna leka.
Det skimrar och doftar kring blommor och glas
och pärlande ljud skratten
vid smällande korkar och sidenfras —
det dansas i Dorpat i natten.

Men fjärran i Finlands bygder
på ensliga kyrkogårdar
stå tusende tysta kors
på tusende tysta gravar.
Där vila de goda kämpar
som köpte vår unga frihet
med dyrt och ädelt blod.

Det dansas i Dorpat en dans i natt,
det dansas en dans med ryssen,
en glömskans dans med löften och skratt —
ack, vem får den första kysen?
De män som köpte sin glans med blod
som andra för dem ha gjutit,
de dansa i Dorpat med muntert mod
och glömma det blod som flutit.

Men kall faller höstens skymning
på Finlands kyrkogårdar
där kämparna sova lugnt —

en ensam kråka kraxar
och aftonskyarna mörkna
och jorden är tyst och kall.

Det dansas i Dorpat en lustig dans
för Finlands nyvunna ära,
och fredens palmlblad och glädjens krans
de aktade gästerna bära.

Det dansas till toner av flöjt och fiol
för den skörd som i dag man sådde —
var dröjer den hane som fordom gol,
då Petrus sin Herre förrådde?

Spökbrigaden.

(Till minnet av mördade vänner.)

Jag ser er var afton i minnet,
i drömmen jag ser er var natt,
när jag hör från föreningshuset
en kör av piglock och skratt.
O, vänner, mördade vänner,
oskyldiga, redbara män,
era mördare dansa och glädjas —
ni äro ej hämnade än.

Jag ser er med krossade pannor
och djuriskt sargade bröst
och stela, förvridna armar.
Jag ser er vinter och höst,
jag ser er vår och sommar,
jag ser er natt och dag.
Man har glömt er död och er plåga,
men jag glömmet er icke, jag!

I skymningen ser jag er tåga
förbi mig i böljande rad —
jag ser dig så tydligt, du bleka
och blodiga spökbrigad.
Jag minns varje namn, jag känner
varje anletsdrag igen.
Jag minns er, mördade vänner,
ni trogna och goda män.

Från »Työväentalo» klingar
en kör av dragspel och skratt,
där dansa var söndagsafton
benådade mördare glatt.
De dansa där glada och fria
och drömma om nya dåd,
dem öppnades framtiden åter skön
av sluga politikerns nåd.

Du skara av mördade vänner,
din framtid — vad är väl den,
den framtid du offrande köpte
för dem som få leva än?
Din framtid är grifternas glömska,
din framtid är mörker och köld,
din framtid är fläcken som fräter
det frigjorda Finlands sköld.

Du spökbrigad från de röda
förrädarnas mörka tid,
så länge ej brotten straffats
du får ej i graven frid.
Det är därför du spökar i natten
och ropar ur gravarnas mull
om orätt som ej blev bestraffad
för själviska ränkens skull.

Du likbleka skara från fordom,
du fridlösa spökbrigad,
drag vida kring Finlands bygder
på din dystra minnesparad!
Och vittna om våld som glömdes,
om rättvisans nederlag,
om fläcken som fräter vår lejonsköld
till tingens yttersta dag.

Fronten.

(Till Kongens Livjägerkorps vid
dess besök i Finland juni 1922.)

Det är ej sant att det är fred
och lugn ännu i världen.
Än laddas hotande gevär
och ännu slipas svärden.
Än brinner hopens röda hat
mot rätten och kulturen,
än vill man störta alla folk
i barbari bland djuren.

Det går en front i alla land,
i alla riken lika,
det höjs en fana, vit och stolt,
som icke vill ge vika.

Det går en front i alla land,
igenom alla tider,
och mänsklighetens frihetskamp
den vita skaran strider.

Stå fast, du världens vita front,
flyg högt, du vita fana!
Gå fram, du världens vita här
på hederns hårda bana!
I vita män från alla land,
nu sluten edra leder,
till samma kamp för samma mål
orubbligt enen eder!

Till en f. d. officer.

Så säg mig, varför dricker du,
min gamle krigskamrat?
Och varför blev du blott en slarv
som vinglar full och lat,
du som ändå gick rak och rask
där striden bitter stod,
du som engång på ärans fält
för landet göt ditt blod?

Jag dricker för att glömma bort
hur tarvlig tiden är,
hur ryggradslösa krypare
nu spela herrar här,
hur de som buro stridens tyngd
och villigt gåvo allt
för ära, hem och fosterland
nu glömmas lugnt och kallt.

Jag dricker för att icke se
mitt land i halvröd skam.
Här kan ju ingen ärlig man
med heder slå sig fram.
Därför har jag ej plikt, ej tjänst,
men svirar — skål och hej!
För guden Bacchus bugar jag,
för Finlands pöbel ej!

Jag dricker för att icke se
de falska herrars makt,
som listigt med de rödas hjälp
sig Finland underlagt.
Och slarvar jag på supig stig
så är det gott och väl,
ty vinglar här min arma *kropp*
så vinglar deras *själ!*

Till en excellens.

Ers excellens, som nu i ståt och glans
vid maktens grytor frodas så belåten,
hur var det väl Ni vann Er äras krans,
hur köpte Ni den kära, dyra stäten,
Ni som ej syntes till på kampens dag,
då landet blödde under hårda slag
och Finlands öde Stridens vågskål vägde?
Var fanns väl Ni, ers höga excellens,
när vår förnedring tycktes utan gräns,
och hopplös strid det enda hopp vi ägde?

Var fanns väl Ni, när varje ärlig man
till vapen grep att våra bojor bryta?
Var fanns väl Ni, när varje hjärta brann
av offervilja under flärdlös yta?
Var fanns väl Ni, när ynglingar och män,
som aldrig burit dödens vapen än,
dock modigt drogo ut mot död och fara,
när stridens låga vild mot höjden sköt
och skotten dånade och blodet flöt
för Finlands vara eller icke vara?

Var fanns Ni då? Vad gjorde Ni väl då?
Ers excellens — i gömslets frid Ni dvaldes.
Med överlägset lugn Ni hörde på,
när stridens växlingar för Er förtaldes.
Ert dyra liv av välbetänkta skäl
Ni sparade för fosterlandets väl,
Ni skonade Er klokt för strid och möda.
Ja, Ni var klok, ty den som spar, han har,
Er framtid uppgick strålande och klar,
de andra — fingo strida, dö och blöda.

Ja, Ni var klok — i höghet och i prakt
vid maktens grytor prålar Ni belåten.
Men många vintrars snö sig redan lagt
på deras gravar, vilka köpte ståten
med strid och bragd och enkelt mannamod
och obelönat offer av sitt blod.

Ja, Ni var klok! De fallna dagen glömmar,
men hopen hyllar dem som framgång haft
om och ej genom egen gärnings kraft —
de fallnas minne endast dikten gömmer.

Rösten i mörkret.

Jag viskar ständigt, om och om,
detsamma och detsamma.

Jag blåser på en halvkvävd glöd
som engång högt skall flamma.

Som Finlands sjuka samvete
jag vaka vill i natten
och mana onda syner fram
ur glömskans djupa vatten.

För dem som dästa njuta nu
av framgång, orätt fången,
är jag det spöke, vilket bor
i mörka källargången;
och när de efter dagens kiv
i sömnlöst kval sig vrida,
då skall jag stiga hotande
och mörk till bäddens sida.

Jag är den lilla mask som tyst
den sjuka fläcken finner
i själens hemligaste vrå,
där samvetskvalet brinner.
Jag vittnet är som tystats ner
med våld och list och möda,
men som i mörkret varje natt
står upp ifrån de döda.

Jag är ett nesligt brott som finns
i deras hus begravet —
rättfärdighetens tunga hot
och vedergällningskravet
som talar svagt som urets knäpp
men lika oavlåtligt.
Jag minnet är av det som skett
och varit oförlåtligt.

Och framför höga herrars hus
i mörkret jag mig döljer,
som ugglan, vilkens dova rop
i drömmarna dem följer.
Jag kväder samma visa om
så länge jag kan andas,
jag ropar på rättfärdighet
tills domedagen randas.

De talande stenarna.

Väckande röster ha redan tröttnat att ropa,
Finland vänjer sig redan vid skam och brott,
ivriga händer skynda flitigt att sopa
glömskans damm över illdåd som de begått.
Men i fjärran på tigande kyrkogårdar
tysta stenar och kors som vittnen stå.
Må blott fienden skymfa kämparnas vårdar,
stenarnas vittnesbörd skall stå fast ändå.

Tiden kan torka tårar vilka grätas,
tiden kan skänka blödande hjärtan frid,
mycket kan glömmas, mycket kan förlätas,
dock, det finns brott som ingen ändlig tid
mäktar förgäta — brott som för evigt lysa
lika röda som den dag de begåtts.
Gravarnas stenar bringa oss än att rysa,
ingen kan tysta stenarnas rösters trots.

Uselt och fegt och ynkligt och försåtligt
är att tiga, när orätt går onäpst fram —
mera än uselt, nesligt och oförlåtligt
är dock att sälja nåd för brott och skam.
Men äro människor låga, fega och fala,
glömma de allt för lumpen fördels skull,
skola dock stenarnas röster evigt tala,
oförgängliga vittnen de stå på hjältars mull.

En hälsning från de döda.

(På frihetsdagen 1922.)

En hälsning från de döda på Finlands frihets-
dag!

En hälsning från forna tider, från forna strider
och slag!

En hälsning från de döda, som dogo för Fin-
lands skull,

Som mördades av de röda och multna i blodig
mull.

En hälsning från de fallna på frihetens minnes-
dag —
de stå med blodiga pannor mitt i de levandes
lag.
De viska från väster och öster, de tala från
söder och nord —
vi höra deras röster och deras manande ord.

De ropa med hotande stämmor ur gravarnas
djupa natt:
hur ha ni förvalt arvet, vår dyrköpta frihets-
skatt?
Är Finlands vita fana så vit som vi lämnade den?
Och står där på vakt omkring den en krets av
ärliga män?

Är det röda vilddjuret kuvat och säkert i bojor
lagt?
Är landet tryggt och värnat mot lurande oväns
makt?

Är rodret i säkra händer? Är det pålitligt, ert
befäl,
Är det män som ej ställa sin egen makt före
rikets ära och väl?

Är det män av prövad gärning, kända från fa-
rans stund,
som stå kring korsbaneret i fosterländsk kämpa-
rund?

Är varje brott bestraffat, har troheten fått sin lön?
Är landets framtid betryggad och löftesrik och
skön?

Så tala gravarnas röster i dag ur vår frusna jord.
De döda stå bredvid oss vid fester och dukade
bord.

Se upp, ni som tagit arvet, ert ansvar är stort
och svårt!

De dödas hämnd skall drabba de trolösa tungt
och hårt.

Gustav Vasa i Dalarna.

(Till 400-års minnet, juni 1923.)

Om Gustav Eriksson är det sagt:
han måste fly för de danskes makt
som hade sig Sverige underlagt.
Han måste fly för egna män
som höllo sig gode med fienden.

Han hade talat och varnat dem
att utgå till strid för land och hem,
att modigt våga liv och lem.
Till Dalarnas allmoge hade han talat,
det hade honom föga hugsvalat.

Fastän mycken orätt i landet blev spord
sin köpenskap och sin fårahjord
de ville ej lämna på hans ord.
Dem syntes bättre att tåla och lida
än att mot fienden manligen strida.

Då måste sig Gustav till skogen ty
och söka sig skydd långt från gård och by,
från land och rike måste han fly.
Han måste fly som en jagad hare
bort över skogarnas snö och skare.

Han måste leva på vatten och bark —
omkring honom endast ödemark,
bakom honom fienden, grym och stark,
framför honom landsflykt, fara och nesa —
vem skulle de svenske ur träldomen resa?

I frysande skymning skogen låg,
framför sig ren rikets gräns han såg —
ett sorgligt slut på hans djärva tåg.
Då kommo där män som på skidor rände
med bud som Dalarnas folk honom sände.

Hans öga blixtrade till därvid — —
så vände han åter till kamp och strid,
så grydde Sveriges befrielses tid.
När störst var nöden, var hjälpen nära,
ur flykt och förtryck grodde frihet och ära.

Så tänke ock vi, när med mycket glam
våra fiender tåga till makten fram
och de redlige rodna av harm och skam,
så tänke ock vi, att när störst är nöden,
är stunden nära för nya öden.

Så tänke ock vi, när de ondas hot
vårt rike gnager i krona och rot,
ännu finns räddning och bot för sot!
Ännu är ej ödesstunden slagen,
men den nalkas, den nalkas, den stora dagen.

Vår befriare lever, vi bida vår man,
när tiden är inne, kommer han,
honom ingen fiende hindra kan.
Vi bida beslutsamma, tysta och trogna:
vår dag skall komma, vår stund skall mogna!

Fåfänglighet.

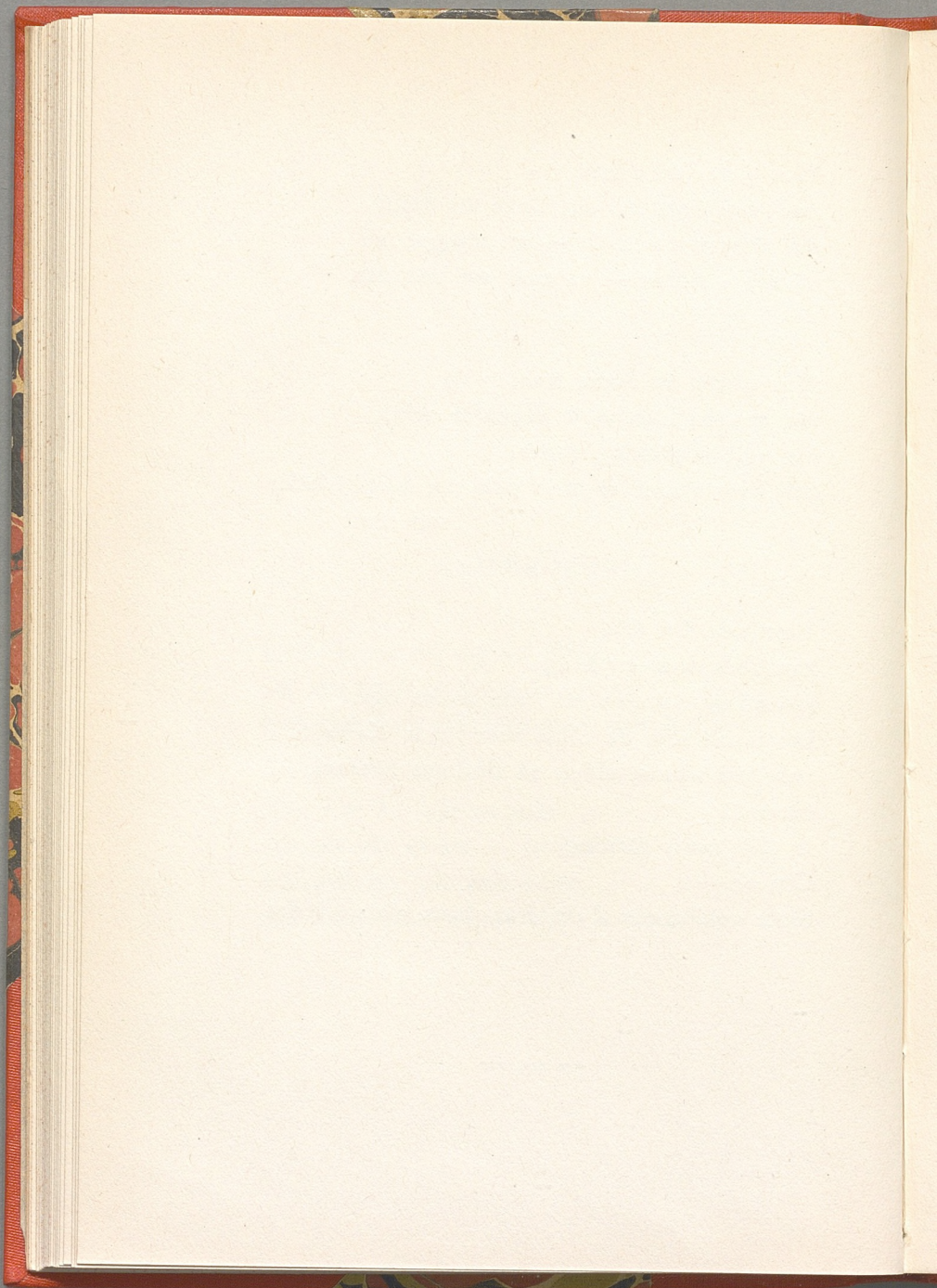
Hur dristar du dig att dikta,
när allt ändå skall förgås
som Babylon och Jerusalem och Kartago?

Hur har du lust att dikta,
när allt går under — troner
och mäktiga folk och riken,
och knappt ett minne blir kvar av miljoner liv?

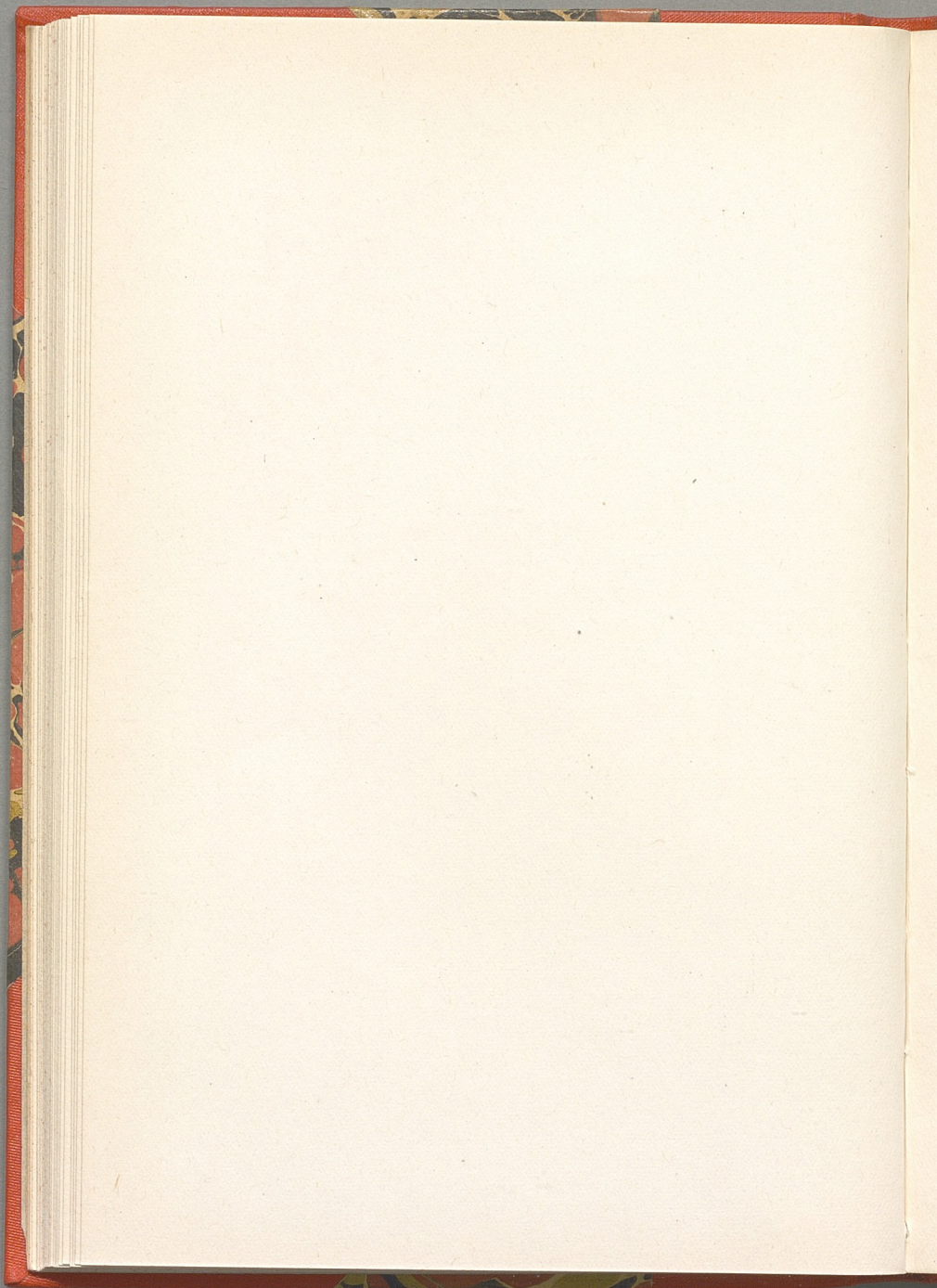
Hur gitter du tvista
med dem som tro sig kloka att döma
om diktens korta liv — en myggas liv
en dag i storm — en tvist om minuter.

Hur gitter du dikta, man,
när vapnen bida varje vapenför arm,
när ogjord gärning ropar,
och livet sjuder av strid och din plats i ledet
står tom!

Blott om din dikt
kan döda som ett hugg,
kan stinga som en pil i din oväns öga,
kan tända som de bloss som tände Kartago
och lysa liksom elden på Sodoms himmel,
blott då
är dikt mans gärning.
Om ej —
blott veklingens flykt från hans plats i ledet

II

Sång till gitarr.

Glesnade led,
vänner från förr,
vänner, var blevo ni alla?
Sprängd är vår ked,
sluten, ack, sluten är ungdomens dörr!
Hotande skuggorna falla.

Härjad och kal
fryser den lund
där våra drömmar vi drömde engång.
Tyst är vår sal,
fjärran den stund,
fjärran och död, då den genljöd av sång.

Stunden förgyll!
Bägaren fyll
bräddfull med dunkel och tröstande glöd!
Fukta din läpp,
strängarna knäpp!
Klingande spröd
susar nu sången om minne och död.

Don Juan Ponce de Leon.

Conquistador, mot obefarna hav
och obeträdda öar drev ditt segel —
beständigt västerut, där dagen kvav
och gåtfull släcktes bortom viddens spegel.
Ditt öga spejade mot anad kust,
mot underbara, drömda sagoöar.
Av ångest, längtan och förmäten lust
ditt fartyg styrdes över fjärran sjöar.

Ej lumpen lystnad efter rov och skatt,
ej oblyg åtrå efter guld och slavar
dig rastlös drev igenom dag och natt
mot dolda faror och mot öppna gravar.
Du sökte det som vida högre är
och dyrare än gyllene klenoder —
en underkälla på ett sällsamt skär
bland solnedgångens falska purpurfloder.

Den trolska källa, vilkens klara våg
en evig ungdom skänker jordens söner,
var målet för ditt oavbrutna tåg,
din levnads färder, lidanden och böner.
En namnlös ö, som ingen kartograf
har känt, du sökte genom år och öden.
Lakoniskt ristades din epitaf:
han sökte ungdomen och fann blott döden.

Ja, aldrig nådde du din längtans ö,
och ingen annan ankrat vid dess stränder.
Du vilsne seglare på drömmens sjö,
låt mig ock räkna mig bland dina fränder!
Som du jag söker ungdomskällans land,
när blodet svalnar och min ungdom sviker.
Beständigt driver mig en hopplös brand
mot kust som endast längre från mig viker.

Trasherrskap.

(En visa för ett barn.)

Trasherrskap skall du heta,
också du, när du blir stor.
Trasherrskap, skall du veta,
var också din far och mor.
Hej lirum, hej larum,
du får gå med sneda skor!

Trasherrskap med sköld och anor
och en bildad mans behov,
svaga händer och herrevanor,
mot dig blir nog världen grov.
Hej lirum, hej larum,
fattigherrskap är varmans rov!

Du vill leva, du som andra,
du tror att det är din rätt.
Tunga vägar får du vandra
där andras väg är lätt.
Hej lirum, hej larum,
du är född av dödsdömd ätt!

Bland vänner.

(Till R. W. d. 10. IX. 1922.)

Låt drömmens rosor dofta sött,
låt minnets eldar brinna!
Låt vinet blöda starkt och rött,
låt sena timmar svinna!
Där resa sig ur natt och grav
i stolta purpurskrudar
som skuggor över kvällsrött hav
vår ungdoms döda gudar.

Ej blev vårt liv det liv vi drömt
i höga ungdomstunder,
och dock ha vi till botten tömt
dess kamp, dess kval, dess under.
Och vi ha älskat, drömt och blött
och kämpat utan vila —
låt vinet blöda starkt och rött,
låt nattens timmar ila!

Det mörknar.

Än leka väl brisar i strandens al,
än krusas väl våg mot strand,
än glimmar skyarnas luftsloftssal
i glödande aftonbrand.

Än brinner var våg som i blod och guld,
än glittrar var böljas skum,
men snart kräver natten igen min skuld
och snart är min stämma stum.

Snart synas ej längre färger och ljus,
ej en skymt av all prakt som var,
men ur dunklet mumlar ett dämpat brus,
i djupen bor livet kvar.

Den mörknande fjärden blir död och grå
och intet finns mer att se.
Men i djupet lever ett hemligt liv,
ett hjärtas längtan och ve.

Där kämpas en strid, där ej hoppet ler,
en strid utan svärd och sår,
en strid som ingen hör eller ser
mot mörker, trötthet och år.

Jag ville spela —

För mig var det icke, det pärlegrå
och icke det blomsterbleka,
jag ville ut där bränningar slå
och icke där krusningar leka.
Jag ville ha gnistor och blix och glöd
och svart och rött jag begärde —
jag ville spela på liv och död
om allt som ger livet värde.

Det blev kanske mera än jag förstod
och kanske mer än jag ville,
det blev en dans med tårar och blod
ett våldsamt och ruskigt gille.
Det blev en strid mellan hårdhänta män,
som slutade illa för mången —
och innan jag kom till besinning igen,
var ungdomens tid förgången — —

En skål.

(Melodi: »Märk hur vår skugga —»)

Märk hur min aska, märk, Axel, mon frère,
livas av flaskornas nektar,
och hur min ålderdoms trista misère
värmes av ungdomens fläktar.
Glimmar glaset i min glammande hand,
tar jag munter än en tår uppå tand,
låter än pulsarna svalla.
Fjärran till minnen av gladare tid
syner och genljud mig kalla.

Skål på Dig, broder, och heder och tack,
minnen av härliga stunder
vakna, när korken befriad från lack
öppnar oss druvornas under.
Första gången det var ej i dag
som vi sutto i ett lustigt lag,
åren ha pannorna fårat.
Glömt är vid glasens melodiska klang
allt som oss plågat och sårat.

Märk huru minnen av framfarna dar
vakna i djupa pokalen
och hur den ungdomens glädje som var
reser sig mäktig i salen.
Stolta minnens lysande parad
stiger ståtlig ur det bortgångnas stad.
Ännu må stunderna glöda,
ännu ur sorgernas aska och mull
rosor må spira så röda!

Novembersol.

Lys röd, novembersol, på frusna trän och hagar,
lys klar en frostkall dag på allting dött!
Lys, minnets sol, på svunna ungdomsdagar,
lys röd på allt förbrunnet och förblött!
Det var en tid av lidande och plåga,
en kamp för livet emot köld och svält,
det var en vandring genom storm och låga,
en bitter träldom på ett magert fält.

Det var en evig längtans heta eld,
en andlös hetsjakt över dy och stenar,
det var en törst som ej blev tillfredsställd,
det var en dryck ur torra, sjuka spenar.
Och det var dock en ung och ärlig strid,
en dåres drömkamp om ett heligt rike —
och det var dock min ungdoms gyllne tid,
välsignad, härlig, stolt och utan like.

Rimbrev.

(Till Sven Lidman.)

Vid Dina strofers dunkla prakt
en höstlig kväll jag drömmer,
när vinden suckar tung och stark
och mörkret månen gömmer.
Min själ som under årens strid
föräldrats och förhärdats,
nu vänder åter till den värld
där förr vi båda färdats.

Ur mörkret växa blommor fram
och heta toner smeka
igen mitt öra liksom förr,
och smidiga och veka
jag unga kvinnolemmar ser,
i nöjets lekar trogna —
jag andas åter åtråns luft
där diktens frukter mogna.

Försvunnen för en enda kväll,
en enda nattlig timma,
är allt som drog mig bort till strid
där hatets blickar glimma,
där mannaviljor kallt och skarpt
som stål varandra skära
och våra handlingar och ord
och själar pansar bära.
Försvunnen är mitt hjärtas is
och viljan att förgöra,
och ekon från vår ungdom nå
med sällsam klang mitt öra.

Jag minns — jag minns en svunnen glöd,
jag ser juveler lysa
och jag hör fjärran stråkars ljud,
ser vita axlar rysa.

Jag minns Din blick i phoebiskt rus
med manligt allvar under,
jag hör Din röst, jag minns Ditt tal
i festens yra stunder.

En fjärran vår — en fjärran gård —
hur praktfull sken ej solen!

Och moselvinet doftade
i kapp med kaprifolen.

Vad allt det där är längesen,
långt bortom år och öden!

Vad vi ha vandrat långt sen dess
på vägen emot döden!

Vad det är långt från vårens tid
med strängaspel och dikter, —
vi sveko båda Phoibos tjänst
och funno andra plikter.

Mot korset har Du lyran bytt,
jag bytte mot karbinen,
och frusen vissnar festens ros
och stum är violinen.
Vi ha trätt ut ur diktens land
ur helgedomens hallar
och skoningslös och ful och hård
omkring oss kampen svallar.

En annan värld, ett annat liv,
en annan död oss bida
och andra stjärnor på vår väg
sitt fjärran ledljus sprida.
Och dock ibland en ensam stund
tillbaka tanken vänder
till diktens döda tempelgård
och brända ungdomsländer.
Tag mot min hälsning, broder, Du!
När kring mig tung är natten
jag räcker Dig en brodershand
långt över land och vatten.

Långt över flydda äventyr
och år för evigt svunna
en hälsning från det härjade,
det döda och förbrunna!

Årslag.

En livlös afton på stranden —
själva dyningens puls har dött.
Vid den dimhöljda himlaranden
var droppe av färg förblött.
Hör — årslag i blygrått vatten
som taktfast glida förbi,
och tonlöst borta i natten
ett klagande sjöfågelskri.

Som glidande årslag på fjärden
en afton, när dimman är tät
och vindlös och död är världen,
förnimmer jag timmarnas fjät.
Som droppar från roende åror
som rastlöst mot fjärran ro,
som årslagens flyende fåror
i vatten där vidunder bo,
så droppa minuter och timmar
i djup där ej morgon gryr,
där aldrig en stjärna glimmar,
dit aldrig en vinge styr.

Som glidande årslag som svinna
på fjärden där tjockan står
i färglöst töcken försvinna
förlorade, dyrbara år.

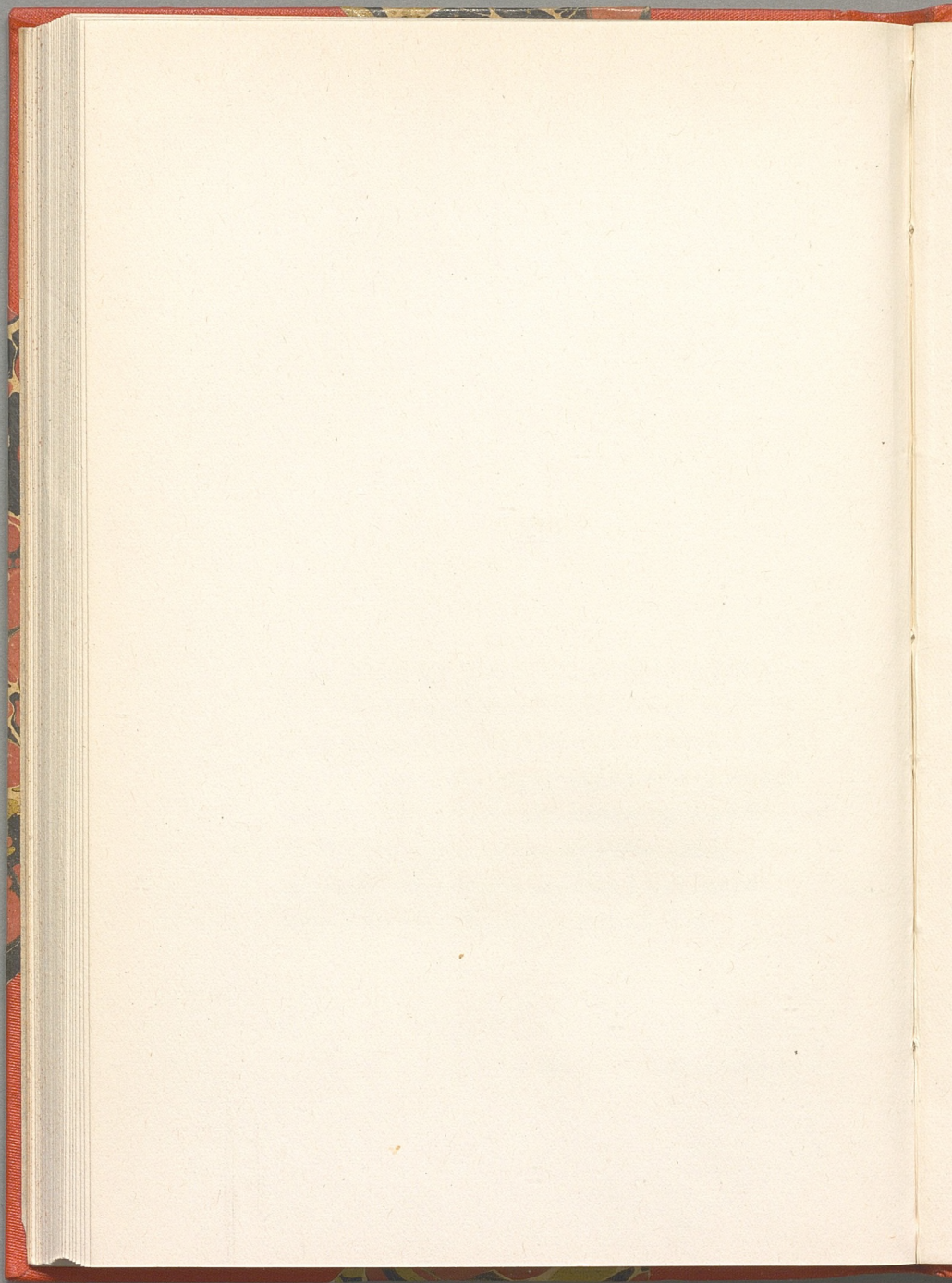
Jordisk lycka.

Att rida en ädel häst i galopp —
att famna en skälvande kvinnokropp
så att världen och tiden försvinna —
att leka med rimmens brokiga väv
i strofer som leva och brinna —
att följa ett stormande stövardrev —
att se fienders hjärtblod rinna —
det är jordisk sällhet — fåfänglighet!
Det är livets lycka — förgänglighet!

Dikt.

Dikt — när du brann av lust, men ej fick kyssa,
dikt — när du törstade och dryck ej fanns.
Dikt — när du såg vad ej du kunde hinna,
dikt — dröm om seger vilken aldrig vanns.
Det var ditt verk — ett minne blott av stunder
då längtan kämpade en hopplös strid,
då viljan ville handling, bragd och under,
men livet blev sig likt i gråkall frid.

III

Ligeia.

(Efter Edgar Allan Poe.)

Det spelas ett underligt skådespel
på stjärnornas skådebana.
En änglaskara publiken är,
författarn kan ingen ana.
Ett skådespel av fruktan och hopp
av mumlande masker spelas
och scenerna växla nyckfullt och snabbt
som kort som bland spelare delas.

Ett sällsamt drama av kval och skräck
och bittra tårar som strömma,
en kamp mot gastar, en gravlik fest,
en syn som ingen kan glömma.
Ett skådespel med mycken synd
och än mera dårskap bland dårar,
ett vimmel av tallösa dockor i dans,
med dårars löjen och tårar.

Då slockna plötsligt alla ljus,
då slutas den spökliska balen
och blodröd krälar en väldig mask
allena i mörkret i salen.
Och änglarna ropa på rad och parterr
den mening som dramat äger:
en bild av människans arma liv
och dödens och maskens seger.

Det tysta rummet.

Tyst är ditt rum
och tomt, min döde vän!
På väggen hänger hagelbössan stum.
Allt är som förr
och höstsol silar stilla in.
Du själv är borta —
vänder aldrig åter.

Tyst är ditt rum.
Från väggen blicka stilla
de tavlor som engång ditt öga smekte.
På bordet bidar pennan flitig hand,
men den får vila nu.
Och ingen vänder dina böckers blad,
och liksom döda, herrelösa,
vid dörren spöka ännu hatt och handskar
och käpp och ridspö.

Så tyst, så tyst —
blott minnets röster ringa
liksom i dröm,
i dröm om allt som levde
och rördes här
i aldrig glömda år av liv och strid
och strävanden och prövningar
och vänskap som stod fast
och aldrig sviktade.

Tyst står ditt öde rum,
men som en stråle aftonljus
ditt minne dröjer här,
och tysta
på bordet drömma vita krysantemer.

In memoriam.

Sigrid Maria Gripenberg, f. Aminoff.

† 21. XI. 1922.

Moder, du som slumrar efter tunga öden,
vila välsignad, vila lugn i döden!
Värme var ditt väsen, frid kring dig du sådde,
godhetens vägar i onskans värld du trädde.

Moder, du som vilar, du stilla, du bleka,
arv av dig var allt det milda och det veka
som i mitt hjärta svagt och halvsläckt brunnit
innan det i livets hat och köld försvunnit.

Arv av dig var hågen för skygga skönhets-
drömmar,
innan den drunknade i livets etterströmmar.
Kärlek till sanningen var skölden du mig skänkte,
den har jag burit där vassa vapen blänkte.

Sanning var den fana du gav i späda händer —
fjarran har den fört mig från fredens lugna
länder.

Ofta kanske glömde jag målet för striden,
kampen blev mig kärare än vilan och friden.

Nu, när jag dröjer sörjande vid bären,
tystnar larmet kring mig, jag känner värk i såren.
Moder, du är borta — livet ligger fruset.
Dött är solens skimmer, kallt och livlöst ljuset.

Undrande och vemodsfull jag ser mig tillbaka.
Moder, vänd åter i tysta nätters vaka!
Trött och hård av år i fåfång kamp förspillda
drömmer jag om dig, du förlåtande och milda.

Moder, från de tigande skuggornas länder
räck mig dina goda, välsignande händer!
Låt mig ännu i stilla minnesstunder
ödmjukt böja knä inför godhetens under.

Mardröm.

Det är som en mardröm, en febersyn,
en skräckfull och dyster sägen:
en port framför mig, en port bakom,
och kort emellan dem vägen.
Sluten och mörk står framtidens dörr
och ingen vet vad den döljer —
bakom mig, för evigt låst och stängd
det förgångnas port, av ingen sprängd
i natt sina minnen höljer.

Framför mig en framtid som ingen vet,
bakom mig förlorade tider —
emellan en grav och en hemlighet
i dunkel och dröm jag skrider.

Döden på lur.

Överallt står döden på lur.
Han bidar bakom alla dörrar.
Öppna — han står färdig!

Han lurar bakom varje stam
och bakom varje sten i skogen.
Gå fram — där står han redo!

Hur glesa redan våra led,
hur liten redan vänners skara,
hur få vi redan blivit!

Överallt står döden på lur,
hans lie skuggar alla vägar,
så blank, så kall och hotfull.

Allt vissnar bort där han går fram
och i hans fotspår växa skygga
saknadens bruna blommor.

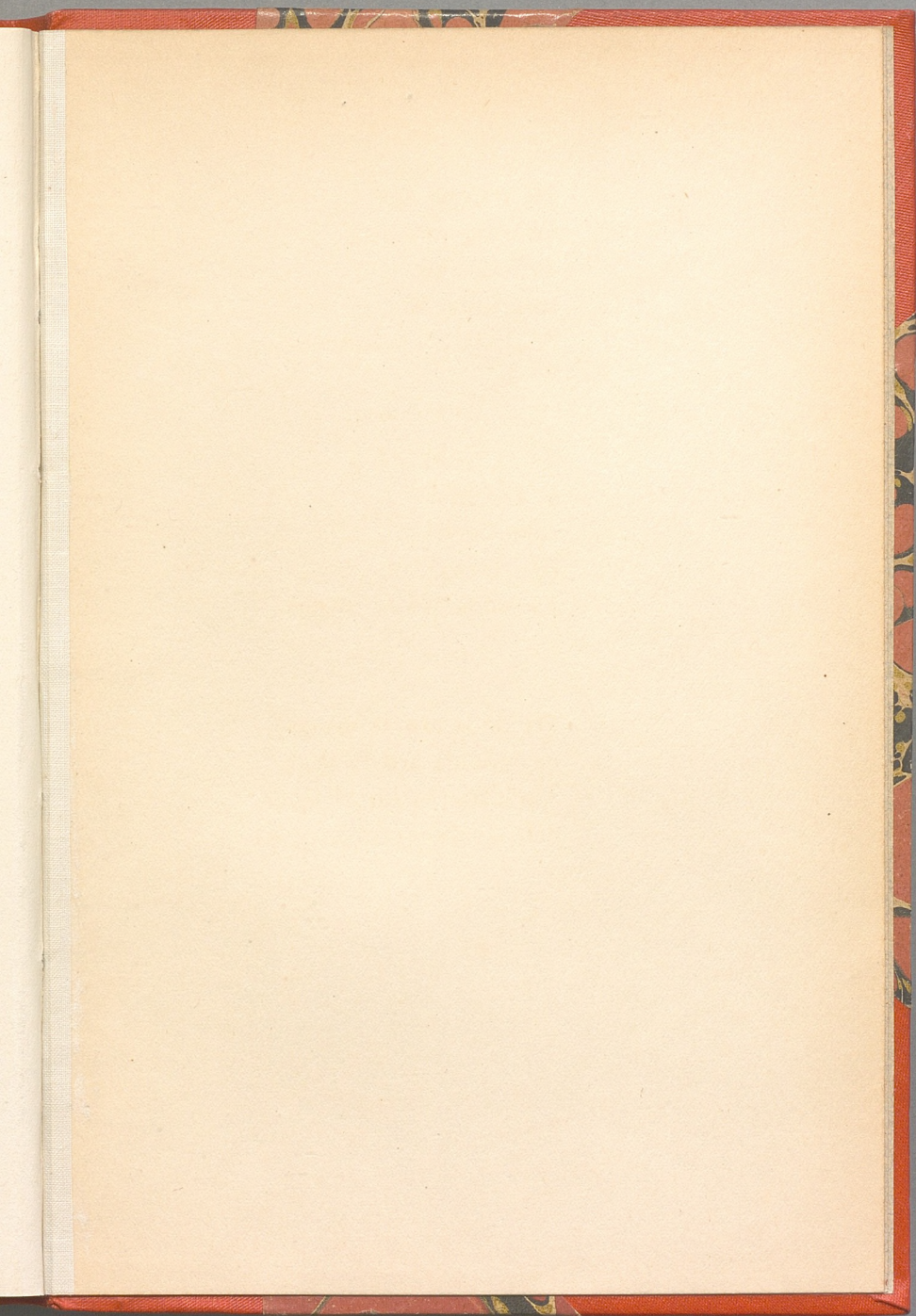
De döda bli så många.

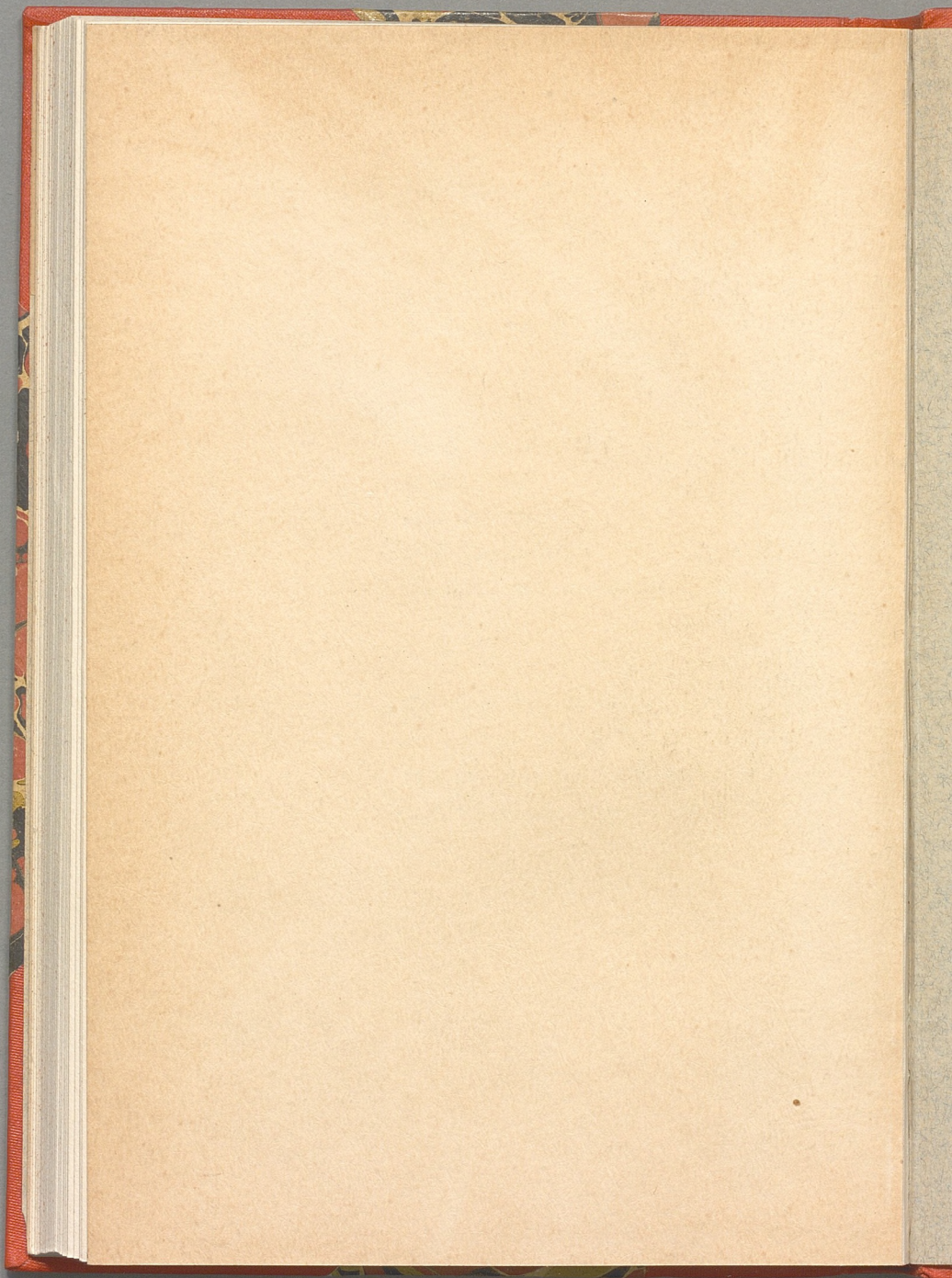
Det skymmer blekt
och tyst och grått
var vind som lekt
till vila gått.
De döda bli så många.

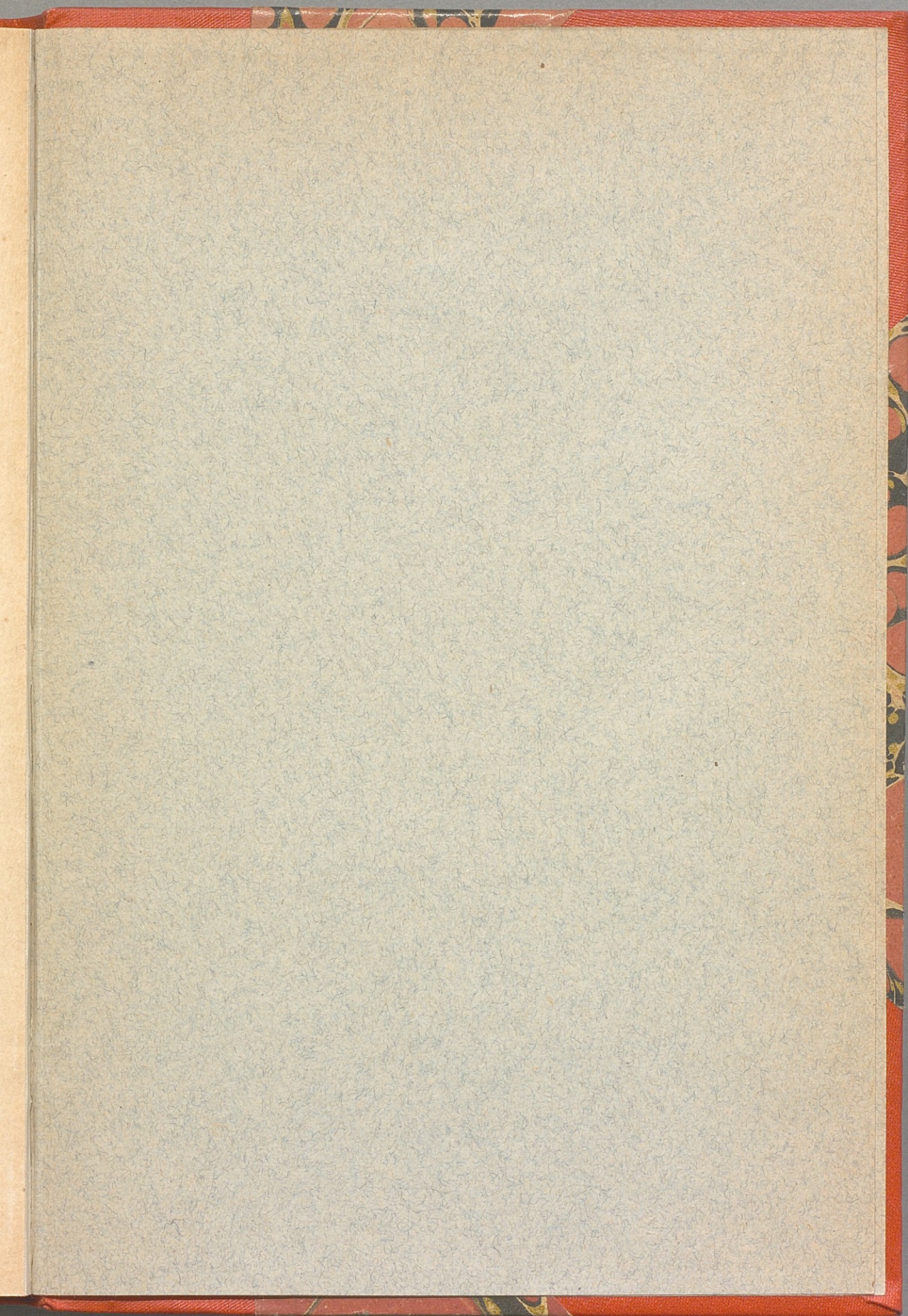
De trängas tätt
omkring min stig,
en tallös ätt
som kallar mig —
de döda bli så många.

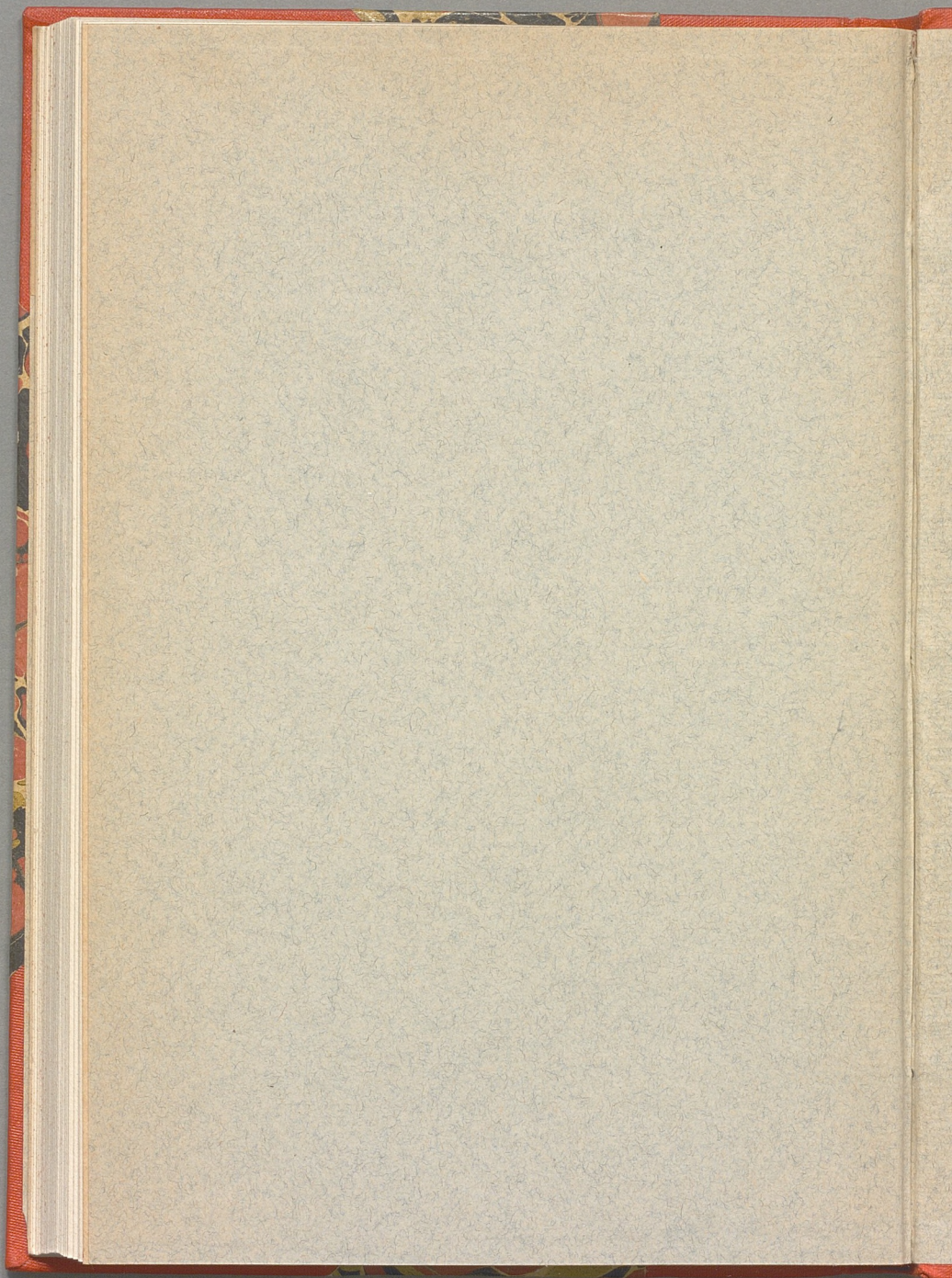
Så få, så få
vi äro kvar
som återstå
från forna dar.
De döda äro så många.

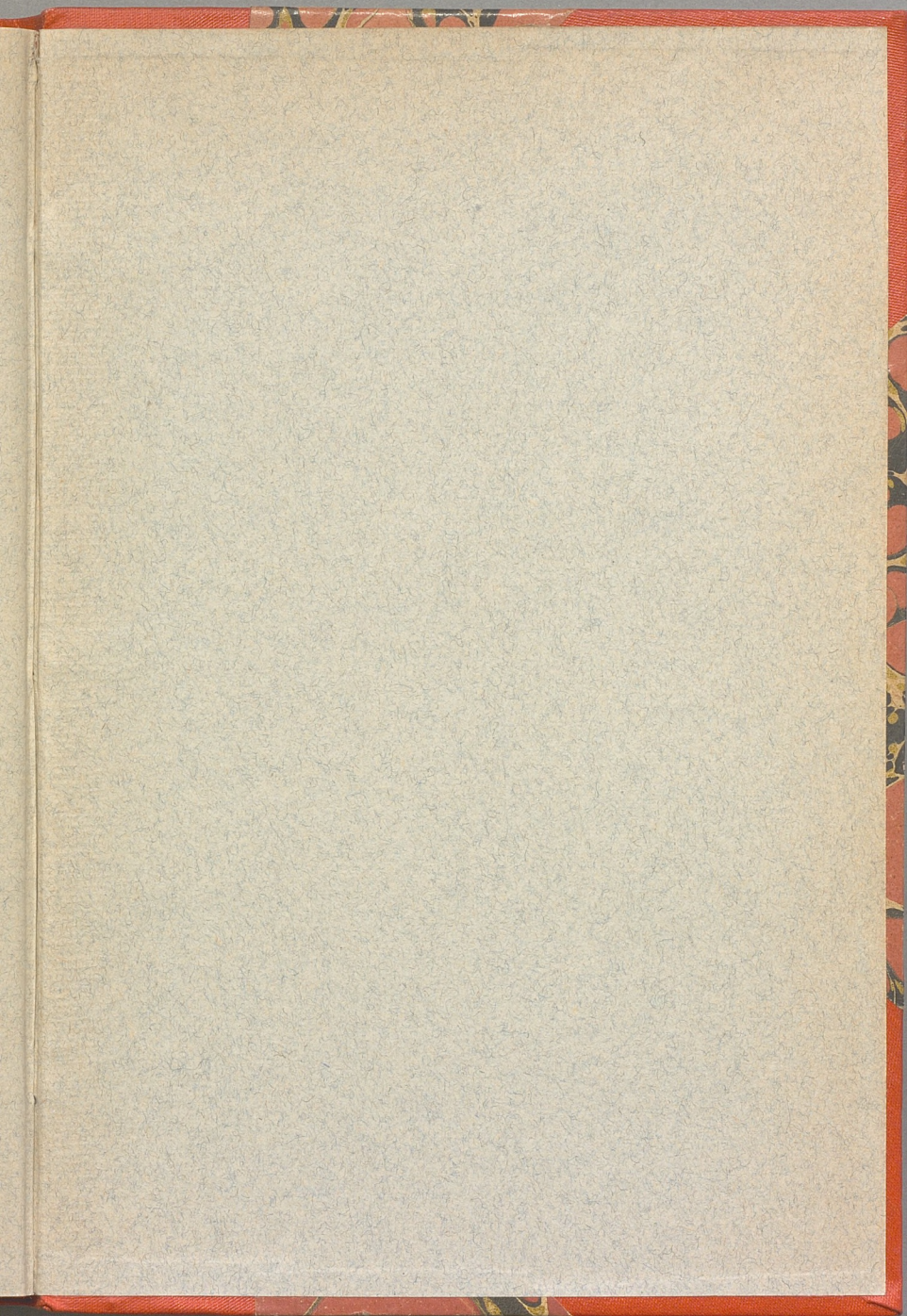
De döda äro så många,
de levande äro så få,
och nätterna bli så långa
och tryckande dagarna gå.

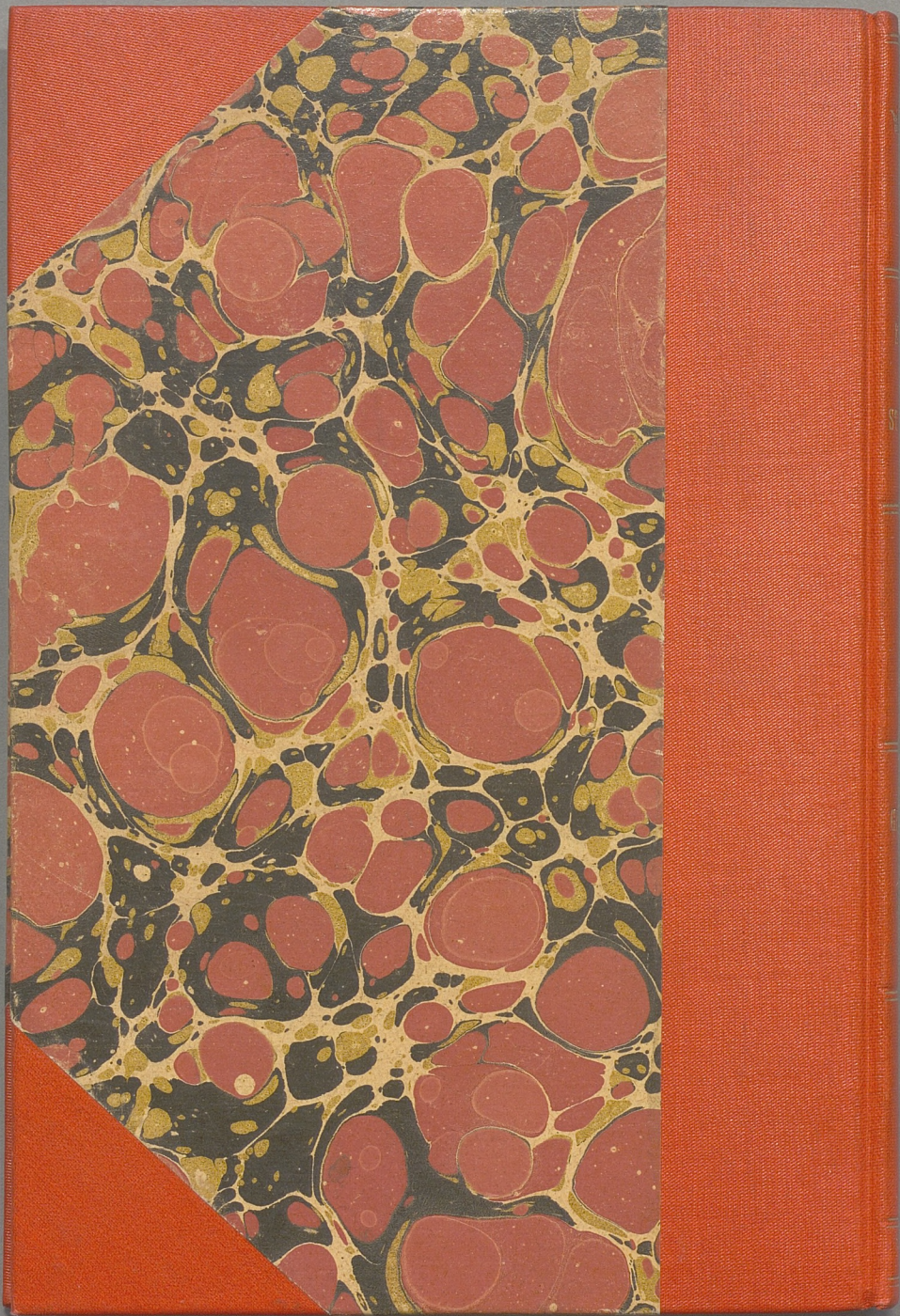

www.books2ebooks.eu